

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní Mgr. Leou Pavlovovou ve věci

žalobce:

██████████, narozený ██████████
bytem ██████████
zastoupený advokátem Mgr. Liborem Zbořilem
sídlem V jámě 699/1, 110 00 Praha

a dalších

účastníků:

1. ██████████, narozený ██████████
bytem ██████████
2. BHJ správci v.o.s., IČO 28860098
sídlem Divišova 882/5, 500 03 Hradec Králové
zastoupený advokátem JUDr. Jakubem Havlíčkem
sídlem Divišova 882, 500 03 Hradec Králové

o žalobě pro zmatečnost proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. března 2019 č. j. 4 Co 89/2019-103

takto:

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. března 2019 č. j. 4 Co 89/2019-103 se **zrušuje**.

Odůvodnění:

Vrchní soud ve výroku pod bodem I svého rozhodnutí odmítl odvolání dalšího účastníka 2) proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 12. 2018 č. j. 16 C 39/2018-69, kterým byl povolen vklad vlastnického práva žalobce do katastru nemovitostí k pozemku p. č. st. ██████, jehož součástí je budova č. p. ██████, vše v k. ú. ██████, obci ██████, části obce ██████, a tím krajský soud nahradil rozhodnutí správního orgánu ze dne 29. srpna 2018 č. j. ██████.

██████████. Dále vrchní soud změnil rozhodnutí krajského soudu ohledně nákladů řízení (výroky pod body II a III) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (výrok pod bodem IV). Vrchní soud uzavřel, že vklad vlastnického práva žalobce do katastru nemovitostí k předmětným nemovitostem nemá žádný vliv na dříve vzniklá dispoziční oprávnění účastníka 2) jako insolvenčního správce účastníka 1) k součástí jeho majetkové podstaty vyplývající ze soupisu majetkové podstaty podle § 217 a násl. insolvenčního zákona, s účinky podle § 225 odst. 3 insolvenčního zákona, a v důsledku prohlášení konkurzu na majetek účastníka 1) ve smyslu § 246 odst. 1 insolvenčního zákona. Jakékoli úkony učiněné dlužníkem ve vztahu k majetkové podstatě po vzniku účinků prohlášení konkurzu, včetně splnění obligačních účinků dříve uzavřených převodních smluv, a to i formou vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí, jsou podle názoru vrchního soudu vůči věřitelům v insolvenčním řízení ze zákona neúčinné. Jelikož tedy účastníka 2) jako insolvenčního správce účastníka 1) nelze v důsledku zákonného vymezení účastenství ve vkladovém řízení podle § 13 katastrálního zákona, resp. v soudním řízení o nahrazení zamítavého rozhodnutí katastrálního úřadu podle § 250a odst. 1 občanského soudního řádu (dále jen o. s. ř.), považovat za účastníka tohoto řízení, byť s ním správní orgán i soud prvního stupně

nesprávně jednal, vrchní soud jeho odvolání odmítl jako podané osobou neoprávněnou. Vzhledem k výše uvedenému změnil i navazující výroky o nákladech řízení.

Proti tomuto rozhodnutí vrchního soudu podal žalobu pro zmatečnost další účastník 2), neboť právní názory prezentované vrchním soudem považuje za nesprávné a nezákonné. Namítal, že okruh účastníků řízení dle části páté o. s. ř. je vymezen v § 250a odst. 1 o. s. ř. a podle znění § 250b odst. 2 o. s. ř. nesmí být v průběhu řízení před soudem změněn okruh účastníků, jaký tu byl v době rozhodnutí správního orgánu. Připomněl, že odepření účasti v soudním řízení osobě, jejíž práva a povinnosti byly dotčeny správním rozhodnutím, by mohlo ve svém důsledku znamenat popření ústavou chráněné zásady (resp. LZPS čl. 36 odst. 2), že každý, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud. Zdůraznil, že za situace, kdy byl podán návrh na vklad kupujícím po prohlášení konkurzu na majetek prodávajícího, není tato skutečnost sama o sobě překážkou, která by katastrálnímu úřadu bránila v řízení pokračovat v souladu s § 140d odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona, nicméně vkladového řízení se namísto či vedle prodávajícího účastní právě jeho insolvenční správce v případě, kdy je předmětem vkladového řízení výkon práv a povinností souvisejících s majetkovou podstatou insolvenčního dlužníka (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 1. 2006 sp. zn. 29 Odo 312/2003). To jednoznačně plyne i z důvodové zprávy k § 13 katastrálního zákona, jenž výslovně uvádí a zdůrazňuje, že co do účastenství se zachovává dosavadní osvědčená právní úprava. Závěrem shrnul, že insolvenční správce má být účastníkem vkladového řízení (a tedy i následného řízení o žalobě dle části páté o. s. ř.) v případě, pokud se jedná o převod vlastnického práva k nemovitosti sepsané do majetkové podstaty dlužníka, když na tuto skutečnost nemá a nemůže mít žádný vliv to, že insolvenční řízení neovlivňuje ex lege samotný průběh tohoto řízení před katastrálním úřadem.

Žalobce považuje rozhodnutí Vrchního soudu v Praze za správné.

Krajský soud z důvodu včas podané žaloby pro zmatečnost účastníkem 2) se zabýval tím, zda rozhodnutí vrchního soudu je zatíženo namítanou zmatečností vadou a dospěl k závěru, že tomu tak je.

Podle § 229 odst. 4 o. s. ř. žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout rovněž pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání nebo kterým bylo zastaveno odvolací řízení, jakož i pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně o odmítnutí odvolání nebo dovolání pro opožděnost.

Podle § 234 o. s. ř. není-li dále stanoveno jinak, musí být žaloba pro zmatečnost podána ve lhůtě tří měsíců od doručení napadeného rozhodnutí. Podle § 235a o. s. ř. žalobu projedná a rozhodne o ní soud, který o věci rozhodoval v prvním stupni. Žalobu pro zmatečnost podanou z důvodů uvedených v § 229 odst. 3 a 4 však projedná a rozhodne o ní soud, jehož rozhodnutí bylo napadeno; to neplatí ve věcech, v nichž je k řízení v prvním stupni příslušný krajský soud (§ 9 odst. 2).

Podle § 250a odst. 1 o. s. ř. platí, že účastníky řízení jsou žalobce a ti, kdo byli účastníky v řízení před správním orgánem. Podle odst. 2 platí, že jakmile soud zjistí, že se řízení neúčastní někdo, kdo je podle odstavce 1 jeho účastníkem, přibere jej usnesením do řízení. Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Podle § 250b odst. 2 o. s. ř. v průběhu řízení před soudem nesmí být změněn okruh účastníků, jaký tu byl v době rozhodnutí správního orgánu; to neplatí, došlo-li za řízení před soudem k procesnímu nástupnictví (§ 107 a 107a).

Podle § 13 zák. č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (dále jen „Kat. zák.“) je účastníkem řízení o povolení vkladu (dále jen „vkladové řízení“) ten, jehož právo vzniká, mění se nebo se rozšiřuje, a ten, jehož právo zaniká, mění se nebo se omezuje.

Podle § 140d odst. 2 písm. b) zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (dále jen „IZ“) rozhodnutím o úpadku se z jiných řízení podle odstavce 1 nepřerušují zejména řízení ve věcech vkladu práva k nemovitostem.

Podle § 246 odst. 1 IZ prohlášením konkurzu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou. Podle odst. 2 právní úkony podle odstavce 1, které dlužník učinil poté, co oprávnění nakládat s majetkovou podstatou přešlo na insolvenčního správce, jsou proti jeho věřitelům neúčinné ze zákona.

V dané věci se krajský soud zabýval především právní otázkou procesní povahy, a to, zda vedlejší účastník 2) byl řádným účastníkem předcházejícího řízení, a tedy, zda mohl podat odvolání proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 12. 2018 č. j. 16 C 39/2018-69. Vrchní soud dospěl k závěru, že nikoliv. S tímto však nadepsaný soud nesouhlasí, a to z následujících důvodů.

Během jednání o žalobě pro zmatečnost krajský soud uzavřel, že mezi účastníky není sporu o tom, že návrh na vklad vlastnického práva pro žalobce u katastrálního úřadu byl podán dne 20. 7. 2018, tedy po zahájení insolvenčního řízení (10. 10. 2012), po zjištění úpadku a prohlášení konkurzu (21. 3. 2013) na majetek dalšího účastníka 1) a i poté, co nemovitosti, které byly předmětem kupní smlouvy, byly pojaty do soupisu majetkové podstaty (sepsáno dne 30. 4. 2013, soupis proveden dne 30. 5. 2013). Z takto zjištěného a nesporného skutkového stavu krajský soud vycházel. Podle výše uvedeného zákonného ustanovení je zřejmé, že po zjištění úpadku a prohlášení konkurzu přechází dispoziční oprávnění nakládat s majetkovou podstatou dlužníka na jeho insolvenčního správce (§ 246 IZ). Insolvenční správce tedy jedná namísto dlužníka – prodávajícího (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. 29 Odo 312/2003 a dále aktuální judikatura k § 246 IZ rozhodnutí NSČR sp. zn. NS 29 NSČR 32/2011-B-37 a dále VS Praha 2 VSPH 563/2009-B-50). I z tohoto důvodu bylo jednáno s insolvenčním správcem jako účastníkem řízení před správním orgánem během probíhajícího vkladového řízení, a tedy i v řízení následujícím podle části páté o. s. ř. Z dikce § 250a odst. 1 a § 250b odst. 2 o. s. ř. i z § 13 Kat. zák. pak jasně vyplývá okruh účastníků, který již následně nelze zužovat, lze pouze rozšiřovat o účastníky, jež byli nebo měli být účastníky řízení před správním orgánem.

Nadepsaný soud nepřehlédl, že zmatečností napadené usnesení na jedné straně výše uvedená ustanovení zmiňuje a říká, že vklad vlastnického práva žalobce do katastru nemovitostí k předmětným nemovitostem nemá žádný vliv na dříve vzniklá dispoziční oprávnění účastníka 2) jako insolvenčního správce účastníka 1) k součastem jeho majetkové podstaty vyplývající ze soupisu majetkové podstaty. Nesdílí však ten závěr, že přes výše uvedené účastníka 2) nelze považovat za účastníka tohoto řízení. Nelze odhlédnout ani od toho, že žádná ze zainteresovaných osob v řízení o účastenství dalšího účastníka 2) neměla pochyb, a proto s ním ostatně vždy bylo jednáno. Opačný výklad tak, jak jej učinil vrchní soud, je dle názoru nadepsaného soudu v rozporu s předestřenou právní úpravou i judikaturou. Zejména není v souladu s cílem insolvenčního řízení při řešení úpadku formou konkurzu, kdy dlužník nemá po prohlášení konkurzu faktickou možnost se svým majetkem disponovat. Oprávnění nakládat s majetkovou podstatou přechází na insolvenčního správce. Za takové nakládání je třeba považovat i účastenství v řízení před katastrálním úřadem, byť kupní smlouva, jejímž předmětem jsou nemovitosti, které byly pojaty do soupisu majetkové podstaty, byla uzavřena ještě před zahájením insolvenčního řízení.

Z výše uvedeného je tedy patrné, že rozhodnutí vrchního soudu je zatíženo zmatečností vadou ve smyslu § 229 odst. 4 o. s. ř., proto krajský soud postupem podle § 235e odst. 2 o. s. ř. rozsudek vrchního soudu zrušil.

Podle § 235h odst. 2 o. s. ř. platí, že jakmile toto usnesení nabude právní moci, Vrchní soud v Praze věc bez dalšího návrhu projedná a rozhodne, přihlédne přitom ke všemu, co vyšlo najevo v původním řízení nebo při projednávání žaloby. Právní názor obsažený v tomto zrušovacím

usnesení je pro nové projednání a rozhodnutí věci závazný. I o nákladech tohoto řízení o žalobě pro zmatečnost rozhodne Vrchní soud v Praze (§ 235i o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení je přípustné odvolání, které lze podat u zdejšího soudu do patnácti dnů od doručení jeho písemného vyhotovení. O odvolání by rozhodl Vrchní soud v Praze.

Hradec Králové 31. října 2019

Mgr. Lea Pavlovová v. r.
samosoudkyně